

Уманський національний
університет садівництва

Факультет економіки і
підприємництва

Кафедра підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Економіка підприємства»

Рівень вищої освіти:	<u>початковий рівень</u> <u>(короткий цикл)</u>
Спеціальність:	<u>071 Облік і оподаткування</u>
Освітня програма:	<u>Облік і оподаткування</u>
Навчальний рік, семестр:	<u>2022-2023 н.р., семестр 2</u>
Курс (рік навчання)	<u>2 (2)</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>3</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Лектор курсу	Дмитро Семенда
Профайл лектора	https://economics.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/semenda-dmitro-kostyantynovich.html https://economics.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/blenda-nataliya-oleksandrivna.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	dsemenda46@gmail.com
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=505

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу	▶ формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту й окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.
Завдання курсу	▶ вивчення теоретичних основ і практичних форм функціонування підприємства як основної структурної ланки ринкової економіки, охоплює питання економічної діяльності і пов'язану з нею організацію управління підприємствами відповідно до їх розмірів і галузевої спеціалізації, а також механізми взаємодії суб'єктів економічної діяльності.
Компетентності	ЗК01. Здатність вчитися та бути готовим до засвоєння та застосування набутих знань; ЗК11. Здатність до самонавчання та реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; СК05. Здатність аналізувати фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання, демонструвати розуміння основ фінансової та податкової звітності; СК 08. Здатність здійснювати фінансово-розрахункові операції, розрахунки за податками і платежами, визначати фінансовий результат діяльності.
Програмні результати навчання	ПР01 Демонструвати базові знання та розуміння економічних категорій, використовувати понятійно-категоріальний апарат з бухгалтерського обліку, контролю, оподаткування та звітності; ПР04. Володіти методичним інструментарієм та практикою ведення обліку, контролю, звітності та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності, методами досліджень їх соціально-економічних явищ і господарських процесів; ПР09. Вміти застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії; ПР15. Вміти здійснювати фінансово-розрахункові операції, розрахунки за податками і платежами, визначати фінансовий результат діяльності.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції / практичні (семінарські, лабораторні))	Зміст тем курсу	Завдання	Оцінювання (балів)
Змістовий модуль 1				
Тема 1. Предмет, метод та завдання курсу „Економіка підприємства”	1/-	Поняття, предмет та об’єкт вивчення курсу. Завдання курсу „Економіка підприємства”. Значення для підготовки спеціалістів. Зв’язок курсу з іншими дисциплінами. Методи, методологія та методика вивчення курсу	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу економіка підприємства його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	1
Тема 2. Агропромисловий комплекс України	1/-	Поняття агропромислового комплексу (АПК), його склад, місце і значення в економіці України	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з особливостями та структурою агропромислового комплексу України. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	1
Тема 3. Підприємство, як суб’єкт господарювання	1/1	Поняття підприємства. Місія й різноманітні цілі підприємства. Головні напрямки діяльності підприємства. Юридичні акти „Про підприємства в Україні”, принципи підприємницької діяльності. Статут підприємства. Генеральна тарифна угода й колективний договір. Окремі напрямки діяльності підприємства	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю підприємництва та торгівлі та основними принципами підприємницької діяльності. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	2
Тема 4. Зовнішнє середовище діяльності підприємств	1/-	Мікросередовище та макросередовище функціонування аграрних підприємств. Їх складові. Вплив елементів зовнішнього середовища на діяльність підприємств. Банкрутство підприємства і її санація	Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз мікро- та макросередовищем функціонування аграрних підприємств Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	1
Тема 5. Земельні ресурси та ефективність їх використання у сільському господарстві	2/0,5	Земля як знаряддя та предмет праці у господарстві. Особливості землі як засобу виробництва. Земельний кодекс. Земельна реформа та її етапи. Визначення	Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз земельних ресурсів та ефективності їх використання. Виконання дослідницького	2

		земельного паю в натуральному і грошовому виразі. Економічна оцінка землі. Грошова оцінка землі. Ефективність використання землі і методичні основи її визначення.	завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	
Тема 6. Трудові ресурси і продуктивність праці	2/0,5	Поняття і склад трудових ресурсів. Динаміка, структура і показники використання трудових ресурсів. Показники трудового потенціалу. Економічний зміст показників використання трудових ресурсів. Ринок робочої сили і проблеми безробіття. Поняття і значення підвищення продуктивності праці в аграрному секторі економіки. Показники продуктивності праці у сільському господарстві і методика їх визначення.	Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз трудових ресурсів та ефективності їх використання. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	3
Тема 7. Матеріально-технічна база аграрних підприємств	2/-	Особливості матеріально-технічної бази і стан її розвитку. Поняття розміру та структура енергоресурсів. Тракторний парк та ефективність його використання. Поняття умовно-еталонного трактора і умовно-еталонного гектара. Значення комбайнового парку. Фактична та нормативна забезпеченість підприємств окремими видами комбайнів. Автомобільний транспорт як основний вид транспорту в сільському господарстві. Техніко-економічні показники використання транспортних засобів і методика їх визначення.	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення особливостей матеріально-технічної бази підприємства та аналіз ефективності її використання. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	3
Модульний контроль				5
Змістовий модуль 2				
Тема 8. Основні фонди аграрних підприємств	2/0,5	Поняття основних фондів виробництва, їх склад і структура. Грошова оцінка основних фондів. Види зносу основних фондів. Амортизація основних фондів та необхідність її нарахування. Показники забезпеченості аграрних підприємств основними фондами і економічна ефективність їх використання	Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз основних фондів підприємства та ефективності їх використання. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	3
Тема 9. Оборотні фонди і фонди обігу аграрних підприємств	2/0,5	Економічна сутність оборотних фондів і фондів обігу, їх склад і структура. Склад і джерела формування. Забезпеченість аграрних підприємств оборотними фондами і показники її вимірювання. Кругообіг авансованих коштів в оборотні фонди. Велике і мале коло кругообігу. Технологічні та економічні фактори впливу на тривалість кругообігу. Система	Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз оборотних фондів підприємства та ефективності їх використання. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	3

		показників ефективності використання оборотних коштів. Методика їх визначення і економічної оцінки. Основні напрямки поліпшення використання оборотних коштів в аграрних підприємствах. Необхідність нормування оборотних коштів за критерієм мінімальної достатності.		
Тема 10. Фінансово-кредитні та нематеріальні активи підприємств	1/1	Поняття і склад нематеріальних ресурсів підприємства. Патенти, свідоцтва, ліцензії як форми юридичного захисту об'єктів інтелектуальної власності. Нематеріальні ресурси як об'єкт власності. Види нематеріальних ресурсів (активів) та їх характеристика: право на користування земельною ділянкою, право на винахід, на промислові зразки, товарні знаки, авторські права, ноу-хау, гудвіл тощо. Способи і джерела придбання нематеріальних активів та їх грошова оцінка. Нематеріальні ресурси як об'єкт нарахування амортизації. Нематеріальні ресурси, на які не нараховується амортизація.	Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз фінансово-кредитних та нематеріальних активів підприємства та ефективності їх використання. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	2
Тема 11. Капітальні вкладення в аграрних підприємствах	1/1	Поняття і призначення капітальних вкладень. Розміри, динаміка і структура капітальних вкладень в аграрних підприємствах України. Джерела капітальних вкладень в аграрних підприємствах. Значення власних і залучених засобів на капітальні вкладення. Поняття інвестиційної діяльності. Методика оцінювання ефективності виробничих інвестицій за умов ринкових відносин з урахуванням грошових потоків. Шляхи підвищення економічної ефективності капітальних вкладень: економічне обґрунтування пріоритетних напрямків капітальних вкладень.	Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз капітальних вкладень та ефективності їх використання. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	2
Тема 12. Інфраструктура сільськогосподарського виробництва	1/1	Поняття і значення інфраструктури у сільському господарстві. Класифікація інфраструктури за ознаками. Виробнича інфраструктура, її склад та економічне значення. Соціальна (невиробнича) інфраструктура та її соціально-економічне значення.	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення інфраструктури сільськогосподарського виробництва. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	2
Тема 13. Інноваційні процеси та науково-технічний прогрес	1/1	Науково-технічний прогрес та його форми. Основні напрямки науково-технічного прогресу. Економічний ефект від реалізації	Опрацювання лекційного матеріалу, дослідження інноваційного процесу та науково-технічного прогресу.	2

		заходів науково-технічного прогресу. Відображення результатів впровадження нововведень у показниках роботи підприємства.	Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	
Модульний контроль				5
Змістовний модуль 3.				
Тема 14. Витрати виробництва і собівартість продукції	2/1	Поняття суспільних та індивідуальних витрат виробництва (вартості й собівартості сільськогосподарської продукції). Групування витрат, що формують собівартість продукції. Види собівартості. Класифікація витрат при обчисленні собівартості продукції.	Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз витрат виробництва та собівартості продукції. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	2
Тема 15. Ціни і ціноутворення на сільськогосподарську продукцію	1/1	Економічний зміст і функції цін. Методи ціноутворення за умов ринку. Види ринкових цін. Стимулююча, синхронізуюча і сигнальна функції ціни. Структура ціни на сільськогосподарську продукцію. Ціноутворення і ціни на сільськогосподарську продукцію. Поняття паритетності цін і необхідність еквівалентного обміну між сільським господарством і галузями що забезпечують його матеріально-технічними ресурсами.	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення основних видів цін на продукцію, їх класифікацію та методів ціноутворення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	2
Тема 16. Економічні результати та ефективність діяльності аграрних підприємств	1/1	Поняття ефекту і ефективності виробництва. Види ефективності. Методика визначення показників економічної ефективності виробництва. Валова і товарна продукція, чиста продукція і чистий дохід, прибуток як показники ефекту, їх абсолютний і відносний розміри. Норматив беззбитковості та її обчислення. Сутність рентабельності сільськогосподарського виробництва. Показники рентабельності сільськогосподарського виробництва: рівень рентабельності і норма прибутку	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення економічних результатів та ефективності діяльності аграрних підприємств. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	2
Topic 17. Quality and competitiveness of products Тема 17. Якість і конкурентоспроможність продукції	1/-	The concept of product quality and the need to improve it. Indicators and methods of product quality assessment. Product standardization and certification, their role in ensuring product quality. Economic efficiency of product quality improvement. Ways to ensure the production of high-quality products. Поняття якості продукції та необхідність її поліпшення.	Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз якості і конкурентоспроможності продукції, вивчення видів конкурентоспроможності їх класифікацію. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі	1

		Показники та методи оцінки якості продукції. Стандартизація і сертифікація продукції, їх роль в забезпеченні якості продукції. Економічна ефективність підвищення якості продукції. Шляхи забезпечення виробництва високоякісної продукції.	електронного забезпечення навчання в Moodle	
Тема 18. Інтенсифікація виробництва в аграрних підприємствах	1/1	Економічна наука про екстенсивну та інтенсивну форми розширеного відтворення. Критерії і показники рівня інтенсивності сільськогосподарського виробництва та її економічної ефективності. Напрями інтенсифікації сільськогосподарства.	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення інтенсивних форм виробництва сільськогосподарської продукції, та напрями інтенсифікації. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	2
Тема 19. Розширене відтворення і нагромадження в аграрних підприємствах	1/1	Поняття простого і розширеного відтворення. Показники розширеного відтворення і методика їх визначення. Валова продукція та її складові. Наукові основи розподілу валової продукції сільськогосподарських підприємствах. Відшкодування матеріальних витрат (фонд відшкодування) як основна умова відтворення. Фонди нагромадження і споживання, їх склад і співвідношення за умов господарської самостійності підприємств і ринкових відносин.	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення показників простого і розширеного відтворення та методики їх визначення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	2
Тема 20. Спеціалізація, концентрація та інтеграційні процеси в сільськогосподарському виробництві	1/-	Сутність і об'єктивні умови розвитку спеціалізації сільськогосподарського виробництва.. Особливості спеціалізації у сільському господарстві. Зональна, господарська внутрішньогосподарська спеціалізація. Показники спеціалізації.	Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз спеціалізації, концентрації та інтеграції виробництва. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	2
Модульний контроль				5
Змістовний модуль 4.				
Тема 21. Розвиток і зональні особливості виробництва зерна	1/1	Народногосподарське значення виробництва зерна. Структура зернового господарства. Розміщення і розвиток виробництва зерна: посівні площі, врожайність, валові збори і товарна продукція зерна за економічними, природно-економічними зонами та областями України. Економічна ефективність виробництва зерна. Шляхи збільшення виробництва зерна і підвищення його ефективності.	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення структури народного господарства та особливостей зональності їх виробництва. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	3

Тема 22. Економіка виробництва технічних культур	1/-	Економіка виробництва цукрових буряків. Економічна ефективність виробництва цукрових буряків. Урожайність цукрових буряків. Економіка виробництва олійних культур. Інаміка посівних площ, урожайності і валових зборів. Рентабельність виробництва соняшнику та інших олійних культур. Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва олійних культур.	Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз економічної ефективності виробництва технічних культур, урожайності, посівних площ і валових зборів. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	2
Тема 23. Економіка скотарства	1/1	Розвиток і розміщення виробництва продукції скотарства. Розвиток скотарства, динаміка поголів'я великої рогатої худоби і поліпшення його якісного складу. Економічна ефективність виробництва молока. Економічна ефективність виробництва яловичини. Ціни реалізації. Рентабельність виробництва. Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва молока; Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва м'яса великої рогатої худоби.	Опрацювання лекційного матеріалу, визначення поголів'я худоби приріст молодняку, аналіз економічної ефективності виробництва м'яса ВРХ, молока, та цін їх реалізації. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	3
Тема 24. Економіка свинарства	1/-	Економічна ефективність свинарства. Ефективність внутрішньогалузевої спеціалізації та концентрації у свинарстві. Ціни реалізації, прибуток і рентабельність виробництва свинини. Шляхи підвищення економічної ефективності свинарства.	Опрацювання лекційного матеріалу, визначення поголів'я тварин приріст молодняку, аналіз економічної ефективності виробництва м'яса свиней, та цін їх реалізації. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	2
Модульний контроль				5
Всього за 1 семестр	30/14			70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки рефератів (есе) та індивідуальних науково-дослідних завдань, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від

	масштабів плагіату
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (за погодженням із деканом факультету)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни